

בחירת השינויים במגוון מינים ובדפוסי נדידה של ציפורים באורנים

מ1978 עד היום

עוזי דגן בהנחיית פרופ' עדו יצחקי וד"ר מיכל (מוקי) גרוס

תמורות אקולוגיות החלות בסביבה הינן תחום הנחקר רבות בעולם. יש הסכמה שמגוון ועושר המינים הינם מדדים טובים לאמוד את טיב בית הגידול ואת השינויים החלים בתוכו. סדרת ציפורי שיר, שרבים מנציגיה נודדים, יכולה לעזור בבניית תמונה כללית על איכות בית הגידול ועל שינויים החלים במערכות אקולוגיות. מחקרים רבים שבוצעו על שינויי האקלים הגלובליים הראו השפעה שלילית על מגוון המינים ועושרם. בעבודה זו ריכזתי מידע על צפורי שיר שטובעו בגן הבוטני באורנים משנת 1978 ועד היום.

מטרת המחקר היתה להשתמש במידע זה ולבדוק האם חלו שינויים במהלך שנים אלה במגוון המינים ובדפוסי הנדידה, של מיני ציפורים. עד לשנת 2011 טובעו בגן הבוטני באורנים 5339 ציפורי שיר השייכות ל-46 מינים. מצאתי ירידה משמעותית במגוון המינים ועושרם בשנים האחרונות למרות שאין ירידה משמעותית במספר הפרטים הנלכדים. מצאתי שינויים משמעותיים בדפוסי נדידה ונוכחות של מינים שונים במהלך 38 השנים. נצפתה עליה בנוכחות מין מקומי, סיבכי שחור ראש (*Sylvia melanocephala*), שינויים משמעותיים בדפוסי נדידה של מין חולף, סיבכי שחור כיפה (*Sylvia atricapilla*), המראה סימנים של מעבר לחריפה, וירידה במספר הפרטים של מין חורף אדום החזה (*Erithacus rubecula*), המראה סימנים של מעבר ליציב אירופי. בנוסף מצאתי שאוכלי הזרעים נעלמו כליל מנוף הגן עם חלוף השנים.

מחקר זה מאפשר הבנה טובה יותר של הממשק הרצוי בגן הבוטני כדי לכלכל חברת ציפורים מגוונת. בנוסף, מציג המחקר את הגן הבוטני באורנים כבסיס טוב למחקרים בנושאים אקולוגיים נוספים עם דגש לפוטנציאל הטמון בו כבסיס נתונים ארוך טווח בנושא הציפורים בגן.

Uzi dagan email address: uzidagan@gmail.com

Prof. Ido izhaki email address: izhaki@research.haifa.ac.il

Dr. Muky gross email address: muky.gross@gmail.com